Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2025

Johdanto

Kertomusvuonna yhdistyksen toimintaan ovat edelleen vaikuttaneet Venäjän aloittamat sotatoimet Ukrainassa sekä Suomen ja Venäjän välisten suhteiden tilanne. Omia etsintöjä ei Venäjällä tehty, mutta venäläisetsijöiden tekemistä noin 20 löydöstä on saatu ilmoitus.

Venäläisviranomaisten erityisen huomion kohteena ovat olleet luovutetun alueen sankarihautausmaat, mihin on pyritty yhteistyössä Karjalan Liiton kanssa vastaamaan kokoamalla ja lähettämällä hautausmaita koskevia tietoja.

Sotavainajatyötä on jatkettu kotimaassa tehdyillä etsintämatkoilla sekä tunnistettujen sankarivainajien kotiseurakuntiin saattamisella. Myös neuvostosotilaiden Suomessa oleviin hautapaikkoihin liittyvien asioiden hoitaminen on jatkunut.

Yhteistoiminnassa venäläisten osapuolten kanssa on noudatettu ulkoministeriöltä saatua ohjausta, jonka mukaan yhteyksiä ei ole tarkoituksenmukaista katkaista, mutta yhteydenpidossa on noudatettava harkintaa.

Toiminnan perusteet

Yhdistyksen toiminta perustuu 2014 puolustusministeriön kanssa solmittuun toistaiseksi voimassa olevaan sopimukseen sotavainajien muiston vaalimisesta sekä Suomen ja Venäjän välillä 1992 tehdyn valtiosopimuksen täytäntöönpanosta. Vuoden 2009 alusta alkaen yhdistys on saanut toiminnan ylläpitämiseen tarvittavan valtionavustuksen puolustusministeriön pääluokasta.

VARSINAINEN TOIMINTA

Kentälle jääneiden etsintä

Vuosina 1992–2024 suoritetuissa etsinnöissä on Venäjän alueelta löydetty ja toimitettu kotimaahan kaikkiaan noin 1600 sotilaan jäänteet. Löydetyistä on vuoden 2025 loppuun mennessä kyetty tunnistamaan henkilöllisyydeltään 449.

Kertomusvuoden aikana tehtiin etsintämatkoja Enontekiöllä, Sallassa, Savukoskella ja Suomussalmella kentälle jääneiden suomalaisten sotilaiden etsimiseksi. Lisäksi yhdistyksen etsijöitä osallistui suomalaisten ja neuvostosotilaiden hautapaikkojen paikantamiseen Hangon saaristossa.

Jäänteiden siirto Suomeen

Siirtoja Venäjältä Suomeen ei vuoden aikana tehty Suomen ja Venäjän välisen rajaliikenteen keskeytymisen vuoksi.

Kentältä löydettyjen tunnistaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen oikeusgenetiikkatiimin vuonna 2025 tekemissä tutkimuksissa kyettiin varmistamaan yhdeksän (9) kaatuneen henkilöllisyys.

Sankarihautajaiset

Kaatuneitten muistopäivänä 18.5.2025 järjestettiin Lappeenrannassa 15. kerran kentältä löydettyjen sankarivainajien valtakunnalliset sankarihautajaiset yhteistoiminnassa puolustusvoimien ja Lappeenrannan seurakuntayhtymän kanssa. Yhteensä haudattiin 26 tunnistamatonta sankarivainajaa, joista 15 kaatuneen löytöpaikka oli Karjalan kannaksella ja 11 Laatokan Karjalassa. Valtiovallan tervehdyksen hautaustilaisuuteen toi eduskunnan puhemies Jussi Halla-aho.

DNA-tutkimuksissa henkilöllisyydeltään tunnistettujen kahdeksan (8) sankarivainajan sankarihautajaiset järjestettiin kuudella paikkakunnalla.

Yhdistyksen hallituksen edustajat osallistuivat neljän tunnistetun sankarivainajan hautajaisiin Alavudella kaksi kertaa, Loimaalla ja Loimaan Mellilässä

Tammenlehvän Perinneliiton alueellisten perinneyhdistysten kanssa sovitun toimintamallin mukaisesti yhdistykset osallistuivat tunnistettujen sankarihautajaisiin veteraanisukupolven edustajina sekä joissakin tapauksessa myös Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen ja omaisten edustajina.

Kenttähautausmaat

Kenttähautausmaiden hoitotöitä ei vuoden 2025 aikana tehty. Saadun tiedon mukaan kenttähautausmaat ovat olleet kunnossa, joskin hoitoa vailla.

Luovutetun alueen sankarihautausmaat

Yhteistyössä Karjalan Liiton ja pitäjäyhteisöjen kanssa on lähetetty Vojennye Memorialylle sen edellyttämiä tarkennettuja tietoja hautausmaista.

Hautausmaiden muistomerkkeihin kohdistunut valitettava ilkivalta jatkui Räisälässä, Sallassa ja Sortavalassa, joissa poistettiin tai peitettiin muistomerkkien muistolaattoja. Tapauksista on ilmoitettu Vojennye Memorialylle ja pyydetty selvitys.

Sotavanki- ja muut muistomerkit

Suomen Moskovan suurlähettiläs Marja Liivala teki 25.6.2025 muistokäynnin Krasnogorskin sotavankimuistomerkille sekä 20.10.2025 Borovitshin sotavankimuistomerkeille Joglassa ja Shibotovossa. Lisäsi laskettiin kukat Sosnovkan pois siirretyn muistomerkin paikalle.

Kotimaassa kunnioitettiin etsinnöissä löydettyjen sankarivainajien muistoa Kaatuneitten muistopäivänä 18.5.2025 yhdistyksen edustajien Helsingin Hietaniemessä, Joensuussa ja Kajaanissa sijaitseville muistomerkeille laskemin kukkalaittein.

Kenttäarmeija kaatuneitten huollon järjestelyihin talvisodan alettua merkittävästi vaikuttaneen sotilaspastori Johannes Sillanpään muistomerkki paljastettiin Vetelissä 6.12.2025. Puheenjohtaja Pertti Suominen toi tilaisuuteen yhdistyksen tervehdyksen.

Kansallinen sotavankiprojekti

Reijo Nikkilä on jatkanut vapaaehtoistyönä sotavankiprojektin tuloksena 2018 kootun tietokannan tietojen tarkistamista ja täydentämistä.

Neuvostosotilaiden etsinnät ja muistomerkit Suomen alueella

Arkeologi Jan Fastin ryhmä, jossa oli mukana myös yhdistyksen etsijöitä, teki toukokuussa etsintämatkan Hangon saaristossa Horsössä mahdollisesti olevien hautapaikkojen paikantamiseksi.

Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen etsintäryhmän vuosina 2020 ja 2021 maastoetsinnöissä Suomussalmelta löytämät 30 neuvostosotilaan jäänteet haudattiin Kuusamon sotavankihautausmaahan 25.9.2025. Hautausjärjestelyistä vastasi Venäjän Helsingin suurlähetystö, jota yhdistys avusti lupa-asioissa ja joissakin muissa käytännön asioissa. Venäjän suurlähettilään osallistui tilaisuuteen.

Aiempien vuosien aikana tehtyjen etsintöjen tuloksena hautaamista odottavat edelleen Ilomantsissa 45:n ja Kuhmossa kuuden neuvostosotilaan jäänteet.

Venäjän suurlähetystön pyynnöstä on selvitetty kahteen neuvostosotilaiden hautamuistomerkkiin (Hanko, Mustio) kohdistunutta ilkivaltaa.

Pyydetyistä ja tehdyistä toimenpiteistä on informoitu Ulkoministeriötä ja Itä-Suomen aluehallintovirastoa.

Yhteistoiminta kotimaassa

Ulkoministeriön Venäjä-yksikköä informoitiin Venäjä-yhteistyön ajankohtaisista asioista erikseen lähetetyillä sähköposteilla.

Yhteistoimintaa Karjalan Liiton kanssa jatkettiin luovutetun alueen sotilas- ja siviilihautausmaita koskevissa asioissa. Yhteisessä hautausmaatoimikunnassa käsiteltiin hautausmaiden tilannetta ja Vojennye Memorialyn tietopyyntöjä.

Kansainvälinen yhteistoiminta

Yhdistyksen yhteistyöosapuolena Venäjällä olevaan Kansainvälisen sotilasmuistomerkkiyhteistyön liittoon ” Vojennye Memorialyyn” oltiin yhteydessä luovutetun alueen sankarihautausmaita koskevissa sopimus- ja ylläpitoasioissa.

Suomen Moskovan suurlähettiläs Marja Liivala tapasi Vojennye Memorialyn pääjohtajan Moskovassa 17.12.2025. Tapaamisessa saatiin alustavia tietoja Venäjän hallinnossa tapahtuvista organisaatiomuutoksista, joilla on vaikutusta valtiosopimuksen käytännön toimien hoitamiseen.

Kazakstanin edustajien aloitteesta käynnistettiin keskustelut sotavainaja-asioiden yhteistyöstä tapaamalla Kazakstanin suurlähettiläs 3.3.2025 sekä laatimalla kazakstanilaisen Atamnyn Amanaty-järjestön kanssa allekirjoitettava yhteistyömuistion.

Lausunnot ja selvitykset

Yhdistyksen puheenjohtaja on antanut yhdistyksen toimialaan kuuluvissa asioissa asiantuntijalausuntoja ulkoministeriölle ja puolustusministeriölle.

Tiedusteluihin vastaaminen

Yhdistyksen toimistoon on toimintavuoden aikana tullut useita kentälle jääneitä ja kadonneita suomalaissotilaita koskevia etsintä- ja selvityspyyntöjä, joihin on laadittu vastauksia. Etsintäpyynnöt pyritään etsintöjen jatkuessa ja etsintäsuunnitelmia laadittaessa ottamaan huomioon.

Toiminnan vaikuttavuus

Yhdistyksen toiminnan vaikuttavuuden seurantaa ja arviointia kehitettiin ottamalla lähtökohdaksi Tammenlehvän Perinneliiton kolme tavoitetta: kansallinen yhtenäisyys, maanpuolustustahto ja sotasukupolven kulttuuriperintö.

Vaikuttamisen arvioinnin koonnos vuodesta 2025 on toimintakertomuksen liitteenä.

MUU TOIMINTA

Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Ratavartijankatu 2:n kokoustiloissa 27.3.2025. Kokoukseen osallistuivat kuuden varsinaisen jäsenen edustajat. Kokouksen puheenjohtajana toimi Sotainvalidien Veljesliiton kokousedustaja Marja-Liisa Taipale ja sihteerinä yhdistyksen toiminnanjohtaja Ilpo Kärkkäinen.

Kokouksessa esitettiin hallituksen toimintakertomus vuodelta 2024, vahvistettiin tilinpäätös tilikaudelta 1.1 - 31.12.2024 sekä myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle ja muille tilivelvollisille mainitulta tilikaudelta.

Kokouksessa vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025. Esitetyn talousarvion loppusumma oli 170 000 euroa. Puolustusministeriön yhdistyksen sotavainajatyöhön myöntämä valtionavustus vuodelle 2025 oli 140 000.

Varsinaisten jäsenten vuotuiseksi jäsenmaksuksi vahvistettiin 300,00 euroa. Kannattajajäsenten vastaavaksi maksuksi vahvistettiin henkilöjäsenten osalta 20,00 ja yhteisöjäsenten osalta 500,00 euroa.

Jäsenet

Yhdistyksen varsinaisia jäseniä ovat olleet Kaatuneiden Muistosäätiö, Kaatuneitten Omaisten Liitto, Karjalan Liitto, Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotahistoriallinen Seura, ja Tammenlehvän Perinneliitto.

Varsinaisista jäsenistä Sotainvalidien Veljesliiton toiminta päättyi elokuussa 2025. Yhdistyksen uudeksi varsinaiseksi jäseneksi hyväksyttiin 25.11.2025 Akateemisen Karjala-Seuran Perinneyhdistys ry.

Varsinaisten jäsenten lisäksi yhdistyksellä oli kertomusvuonna kannattajajäseninä 12 jäsenmaksunsa maksanutta henkilöä ja kolme yhteisöä: Aliupseeriliitto, Päällystöliitto ja Upseeriliitto.

Yhdistyksen kunniajäseneksi 2021 kutsuttu kenraaliluutnantti evp. Pentti Lehtimäki kuoli 10.4.2025.

Hallitus

Hallituksen jäsenten määräksi vuosikokouksessa päätettiin puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin eversti (evp) Pertti Suominen sekä hallituksen jäseniksi eversti (evp) Martti Kuivala, eversti (evp) Timo Lehtonen, asiamies Heikki Karhu **(**Tammenlehvän Perinneliitto), merkonomi Tommi Sinko (Kaatuneitten Omaisten Liitto ry), varapuheenjohtaja Pekka Määttänen (Karjalan Liitto ry) ja hallitusneuvos Jari Kajavirta (Puolustusministeriö).

Hallitus valitsi kokouksessaan 27.3.2025 Timo Lehtosen varapuheenjohtajaksi ja tositteiden tarkastajaksi.

Hallitus on pitänyt kertomusvuoden aikana kuusi kokousta.

Tilintarkastajat

Yhdistyksen tilintarkastajana oli KHT Hannu Riippi ja varatilintarkastajana KHT Harri Suominen sekä toisena tilintarkastajana ja toisena varatilintarkastajana Tilintarkastusyhteisö BDO Oy.

Neuvottelukunta

Yhdistyksen sääntöjen mukaan neuvottelukunnan tehtävänä on antaa virikkeitä yhdistyksen toimintaan ja edistää siihen tarvittavan tuen saamista. Neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtaja ja enintään 15 muuta jäsentä, jotka hallitus kutsuu kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvottelukunnan kutsuttuina jäseninä ovat 2025 olleet:

Puheenjohtaja:	kenttäpiispa emer. Hannu Niskanen	
Jäsenet:		
tiimijohtaja	Marjo Avela	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
liittovaltuuston pj.	Pertti Hakanen	Karjalan Liitto ry
pääjohtaja	Päivi Happonen	Kansallisarkisto

vakuutusneuvos	Harri Kainulainen	Turvallisuuden Tukisäätiö
komentajakapteeni	Juha-Pekka Laitala	Rajavartiolaitoksen esikunta
lippueamiraali	Tuomas Tiilikainen	Pääesikunta
dokumenttiohjaaja	Reijo Nikkilä	
tietokirjailija	Johanna Pakola	Suomen Sotahistoriallinen Seura ry
maankäyttöpäällikkö	Harri Palo	Kirkkohallitus
palvelukeskuksen joht.	Jari Rönkkö	Suomen ortodoksinen kirkko
varatuomari	Juhani Saari	Sotainvalidien Veljesliitto ry
puheenjohtaja	Jorma Westlund	Kaatuneiden Muistosäätiö
maisteri	Reino Toivio	Rintamaveteraaniliitto ry
toiminnanjohtaja	Nina Harjulehto	Kaatuneitten Omaisten Liitto ry
prikaatikenraali	Finn-Göran Wennström	Suomen Sotaveteraaniliitto ry

Neuvottelukunnan asemasta ja kokoonpanosta päätettiin käynnistää selvitys.

Toimihenkilöt ja ostopalvelut

Yhdistyksen toiminnanjohtajana on ollut everstiluutnantti evp. Ilpo Kärkkäinen.

Yhdistyksen kirjanpidon ja palkkalaskennan palvelut on ostettu Tilitoimisto Talouspro Oy:ltä.

Työterveyshuollon sopimustuottajana on ollut Terveystalo Oy.

Toimitilat

Yhdistyksen toimisto on ollut veteraanijärjestöjen ja niitä lähellä olevien yhteisöjen yhteisissä toimitiloissa Itä-Pasilassa osoitteessa Ratavartijankatu 2 A, 7. kerros. Itä-Pasilan toimitiloissa tehtiin muutoksia tiivistämällä tilankäyttöä loppuvuodesta 2025. Yhdistyksen toimistotila siirtyi 7. kerroksen toiseen päätyyn ja tilojen neliömäärä pienentyi hieman.

Yhdistyksen käytössä on edelleen ollut puolustusvoimien vastikkeetta luovuttama luolatila Seurasaarentien varrella Meilahdessa. Luolaa käytetään hautaamista ja DNA-tutkimuksiin pääsyä odottavien vainajien jäänteiden ja arkkujen säilytykseen. Luolatilaan on sijoitettu lisäksi etsinnöissä ja kenttähautausmaiden hoidossa käytettävät välineet ja tarveaineet.

Luolatilan vanha ja toiminnaltaan epävarma ilmastointijärjestelmä uusittiin Kaatuneiden Muistosäätiön myöntämällä avustuksella.

Vakuutukset

Yhdistyksen lakisääteiset vakuutukset ovat Pohjola Vakuutus Oy:stä. Toiminnanjohtajan työeläkevakuutus on Työeläkeyhtiö Elosta. Kaikkia yhdistyksen päätöksiin perustuvilla matkoilla koti- ja ulkomailla matkustavia koskeva matkustaja- ja matkatavaravakuutus on vakuutusyhtiö Eurooppalaisesta. Yhdistyksellä on ollut lisäksi Pohjola Vakuutus Oy:n hallinnonturvavakuutus ja omaisuudenturvavakuutus.

Pankkitilit

Yhdistyksen pankkitilit (valtionaputili, dna-tili, yhdistystili) ovat Uudenmaan Osuuspankin Helsingin yrityspankissa.

Talous

Yhdistys sai puolustusministeriöltä kertomusvuoden toimintaansa varten 140 000 euron suuruisen valtionavustuksen. Eri päätöksellä saatiin lisäksi käyttää vuoden 2024 valtionavustuksesta käyttämättä jäänyttä avustusrahaa 19 799,03 euroa.
Kaatuneiden muistosäätiöltä saatiin 11 044 euron avustus Meilahden luolan kunnostamiseen. Jäsen- ja kannatusmaksutuottoja oli 3540 euroa ja lahjoituksena saatuja keräystuloja 242,01 euroa.

Puolustusministeriön kanssa tehdyn sopimukseen mukaiset tehtävät voitiin kentälle jääneiden varsinaisia etsintöjä lukuun ottamatta toteuttaa. Esteenä olivat yhdistyksestä riippumattomat syyt.

Valtionavustuksella katettiin vuonna 2025 yhdistyksen tavoitteiden mukaista ja niitä edistävää toimintaa seuraavasti:
- kahden työntekijän henkilöstömenot
- yhdeksän suomalaissotilaiden ja neuvostosotilaiden etsintämatkaa Suomessa
- sankarivainajien muistaminen hautajaisissa
- eräitä muita yksittäisiä yhdistyksen toimintaa liittyviä matkoja kotimaassa
- yhdistyksen osuus järjestöjen toimitilojen ylläpidosta
- taloushallinto
- muu hallinto ja kokoukset
- pienoisarkut ja pienhankinnat
- tietoliikenne ja viestintä
- Venäjä-yhteistyön käännöstyöt.

Yhdistyksen varsinaiseen toimintaan sisältyviä hankkeita on toteutettu myös jäsenmaksutuotoilla ja aiemmin saaduilla säätiöavustuksilla.

Yhdistyksen varsinaisen toiminnan menot olivat 151 807,45 euroa.
Tilinpäätös vuodelta 2025 osoittaa 3 017,76 euron ylijäämää, joka esitetään lisättäväksi yhdistyksen omaan pääomaan. Oma pääoma vuoden lopussa oli 15 376,43 euroa.

Puolustusministeriön aiemman ohjeistuksen mukaista kirjanpidon ajantasaista seurantaa on pyritty edelleen kehittämään Talouspro Oy:n kanssa.

Huomionosoitukset

Kaatuneiden muistosäätiön tunnustuspalkinnolla palkittiin yhdistyksen esityksestä sotahistorioitsija Eeva Tammi.

Yhdistyksen Sotavainajamitali ilman solkea myönnettiin seitsemälle henkilölle.

Viestintä ja vaikuttavuus

Yhdistyksen internet- kotisivuja www.sotavainajat.net ylläpidettiin palveluntuottajana olevan Integral Oy:n kanssa. Vuoden aikana sivuilla oli noin 1200 kävijää. Eniten kiinnostavia ovat olleet uutistapahtumia, kentälle jääneitä, sotavankeja ja hautausmaita koskevat osiot.

Yhdistyksen toiminnasta on tarpeen mukaan kerrottu myös veteraanijärjestöjen Kenttäpostia-lehdessä sekä veteraaniperinne.fi- sivustolla.
Yhdistyksen toiminnalle on lisäksi saatu näkyvyyttä kentältä löytyneiden ja tunnistettujen sankarihautajaisista kertovien paikallisten lehtikirjoitusten ja sähköisten medioiden uutisten kautta.

Yhdistyksen toiminnan vaikuttavuuden seurantaa ja arviointia on edelleen kehitetty ja vakioitu toimintavuoden aikana. Kotimaan tapahtumien vaikuttavuutta on arvioitu kansallisen yhtenäisyyden, maanpuolustustahdon ja kulttuuriperinnön näkökulmista. Myös kansainvälisen yhteistyön vaikuttavuutta on seurattu.

Vaikuttavuuden kooste on toimintakertomuksen liitteenä.

Jäsenyydet ja edustukset

Yhdistys on vuodesta 2006 alkaen ollut Tammenlehvän Perinneliitto ry:n jäsen.

Puheenjohtaja Pertti Suominen oli varsinaisena jäsenenä ja toiminnanjohtaja Ilpo Kärkkäinen varajäsenenä Valtakunnallisessa veteraaniperinteen päätoimikunnassa.

(Vahvistettu vuosikokouksessa 26.3.2026)